

SINTEZA OBIECȚILOR, PROPUNERILOR ȘI RECOMANDĂRILOR

la proiectele:

- ✓ Analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă;
- ✓ Analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă;
- ✓ Hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI cu privire la măsurile de reglementare preventivă a pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă;
- ✓ Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI cu privire la măsurile de reglementare preventivă a pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă.

Nr.	Recomandări parvenite	Poziția ANRCETI	Argumentarea poziției ANRCETI
	S.A”Orange Moldova”		
1.	Orange Moldova a examinat proiectele de hotărâri menționate mai sus, expuse pentru consultare publică la 27 februarie curent. Observăm că acestea urmăresc impunerea asupra furnizorilor autohtoni a obligației de a oferi “operatorilor de rețea” din statele membre ale Uniunii Europene (UE) și Spațiului Economic European (SEE) serviciul de terminare în propria rețea mobilă a apelurilor provenite de la numere din aceste state, aplicându-te, din 01.07.2023, prețuri care să nu depășească nivelul tarifului corespunzător prevăzut la art. 4 al Regulamentului delegat (UE) 654/2021 prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de	Se acceptă	ANRCETI găsește că subiectul privind reducerea tarifelor la serviciile de roaming este distinct de subiectul tarifelor pentru terminarea apelurilor în rețele mobile și fixe, deși este subsecvent din acesta. Prin urmare, ANRCETI delimitează următoarele: 1. Subiectul reducerii tarifelor pentru terminarea în rețele mobile și fixe naționale a apelurilor provenite de la numere UE și SEE Reducerea dată este necesară în vederea reducerii barierelor de cost pentru serviciile aflate în aval, serviciile de roaming având totodată atenția cea mai mare. ANRCETI contează pe activarea mecanismului de tratament reciproc stabilit în art. 1 alin. (4) litera a) din Regulamentul

terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe. Motivația și conținutul acestei inițiative nu sunt clare. În primul rând, nu este clar dacă obligația nouă menționată mai sus, implică tarifele maxime noi, se aplică numai în cazul existenței unei reciprocități, de jure (existența unui acord de roaming între RM și UE) sau de facto (acord bilateral între furnizorul din RM și operatorul de rețea din UE sau SEE). Potrivit analizelor piețelor respective, publicate de Agenție, autoritățile RM s-au adresat către factorii de decizie din UE privind interesul RM pentru încheierea unui acord de roaming cu UE prin care să fie asigurat reducerea în final a tarifelor cu amănuntul. În Raportul final al Comisiei Europene privind opinia Comisiei referitoare la solicitarea Republicii Moldova pentru statutul de membru al Uniunii Europene SWD(2023) 32 din 01.02.2023, Comisia Europeană notează că RM și-a exprimat interesul de a adera la spațiul “Roam Like At Home” al UE, ceea ce necesită implementarea de către RM a Regulamentului UE privind roaming-ul și a legislației pertinente, precum și să cadă de acord asupra deschiderii mai mari a pieței sale. În vederea creării condițiilor necesare pentru reducerea tarifelor de roaming cu UE, ANRCETI consideră necesară luarea măsurii speciale preventive de reglementare a apelurilor provenite de la numere din		delegat (UE) 2021/654 în raport cu operatorii din Republica Moldova. În această direcție, ANRCETI contează pe suportul DG CONNECT care și-ar asuma să asigure suportul necesar pentru difuzarea informației privind tratamentul tarifar în Republica Moldova acordat apelurilor europene începând cu 01.07.2023 și solicitarea de a acorda operatorilor moldoveni tratamentul reciproc. Pentru aceste activități, precum și pentru ajustarea contractelor de interconectare este planificată o perioadă de tranziție de 3 luni. 2. Subiectul reducerii tarifelor la serviciile de roaming cu UE și SEE Drept urmare a reducerii tarifelor la serviciile de terminare a apelurilor în rețele mobile și fixe până la nivelul plafoanelor prevăzute de Regulamentul delegat (UE) 2021/654, se vor crea premise pentru reducerea tarifelor la serviciile cu ridicata de roaming și, subsecvent, la cele cu amănuntul de roaming. Prin urmare, după luarea deciziilor de către ANRCETI și concomitent cu acțiunile descrise la 1. mai sus, sunt așteptate să aibă loc negocieri ale furnizorilor naționali cu operatorii europeni în vederea încheierii unui/unor acord/uri voluntar/e privind reducerea tarifelor de roaming, după exemplul acordurilor voluntare încheiate cu operatorii din Ucraina și din țările balcanice (cu diferența față de ultimele că acordul să nu se limiteze la serviciile de date). ANRCETI și DG CONNECT vor susține și facilita discuțiile operatorilor.

UE și SEE, prin impunerea tarifelor pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile și fixe care să corespundă cerințelor Regulamentului delegat (UE) 2021/654. Totodată, <u>asigurarea acestui tratament depinde și de acordarea tratamentului reciproc din partea operatorilor europeni pentru apelurile provenite de la numere din RM. Mecanismul oferirii tratamentului reciproc și obligația operatorilor europeni de a-l oferi sunt stabilite de art. 1 alin. (4) litera a) din Regulamentul delegat (UE) 2021/654.</u> Conform art. 1 alin. (4) litera a) din Regulamentul delegat (UE) 2021/654, art. 4 și 5 [prin care se stabilesc tariful maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și tariful maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în fixe] se aplică, de asemenea, apelurilor care provin de la numere din țări terțe și care sunt efectuate către numere din Uniune <u>în cazul în care un furnizor de servicii de terminare a apelurilor de voce dintr-o țară terță aplică apelurilor care provin de la numere din Uniune tarife de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile sau fixe egale sau mai mici decât tarifele maxime de terminare a apelurilor prevăzute la art. 4 sau, respectiv, la art. 5 pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile sau fixe, pentru fiecare an și pentru fiecare stat membru, pe baza tarifelor aplicate sau propuse de furnizorii de servicii de terminare a apelurilor de voce din țări terțe furnizorilor de servicii de terminare a apelurilor de voce din Uniune.</u>		

În practică, în pofida normei citate mai sus, recentele inițiative în acest domeniu, care vizează Ucraina și Balcanii de Vest, arată că implementarea “Roam Like Al Home” între UE și statele terțe necesită asumarea benevolă de către operatorii ambelor părți a obligației de a aplica tarifele respective, prin semnarea unor MoU între operatorii din UE și statele terțe respective. Raportul final al Comisiei Europene citat mai sus nu cere RM să reducă în mod unilateral tarifele de terminație, în calitate de condiție preliminară pentru aderarea RM la spațiul “Roam Like Al Home” al UE, și nu pretinde că operatorii de rețea din UE vor acorda imediat reciprocitate furnizorilor din RM. Reducerea unilaterală de către furnizorii din RM a tarifelor de terminație cu ridicata pentru operatorii de rețea din UE nu va avea ca efect reducerea tarifelor de roaming și de apeluri internaționale cu amănuntul pentru utilizatorii finali din UE, or experiența cu România a demonstrat reticența operatorilor de rețea din țara vecină de a reduce tarifele cu amănuntul în lipsa unei obligații în acest sens. Astfel, această măsură va avea ca efect doar transferul veniturilor de la furnizorii din RM către operatorii de rețea din UE și/sau operatorii de tranzit. Totodată, asemenea măsură unilaterală va avea un efect negativ asupra utilizatorilor finali din RM, care nu se vor bucura de reducerea tarifelor de roaming și de apeluri internaționale cu amănuntul cu țările UE, dar în schimb vor trebui să suporte majorarea tarifelor pentru serviciile de comunicații electronice cu		

amănuntul, deoarece furnizorii din RM vor fi nevoiți să majoreze aceste tarife pentru a compensa pierderile suportate ca urmare a reducerii unilaterale a tarifelor de terminație cu ridicata pentru operatorii de rețea din UE. De asemenea, autoritățile din RM ar putea fi învinuite că au făcut lobby în interesele marelui business european în detrimentul propriei populații și mediu de afaceri. Astfel, unica soluție viabilă care să asigure că economiile realizate de operatorii de rețea din UE ca urmare a reducerii tarifelor de terminație cu ridicata de către furnizorii din RM se transferă către utilizatorii finali din UE prin reducerea tarifelor de roaming și de apeluri internaționale cu amănuntul, precum și că utilizatorii din RM se bucură de beneficii similare, este semnarea unui MoU între operatorii de rețea din UE și furnizorii din RM, similar celui agreeat la nivelul UE pentru Ucraina (copia se anexează). O soluție pe termen lung este modificarea Acordului de asociere RM-UE. Chiar și în cazul semnării unui asemenea MoU, reducerea tarifului de terminație pentru traficul provenit din UE va avea un impact substanțial asupra sectorului Telecom din Moldova. Reciprocitatea ar compensa doar aproximativ 20% din venitul ratat de companii. Astfel, furnizorii din RM oricum vor fi nevoiți să majoreze tarifele cu amănuntul pentru a compensa pierderile rămase suportate ca urmare a reducerii tarifelor de terminație cu ridicata pentru operatorii din UE. Pentru a evita asemenea majorări obiective, autoritățile ar putea		

adopta măsuri compensatorii pentru a ușura povara financiară asupra sectorului telecom, așa cum a procedat în cazul implementării acordului cu România, când a anulat “suprataxa de lux” discriminatorie de 2,5% asupra veniturilor brute din serviciile mobile. Aceste măsuri ar putea include anularea unei alte suprataxe discriminatorii de 50% din plățile achitate de furnizorii din RM administratorului bazei de date de portabilitate, micșorarea prețului de rezervă pentru frecvențe, revizuirea tarifelor pentru serviciile publice de asigurare a compatibilității electromagnetice etc. Măsurile compensatorii propuse: 1. Semnarea unui MoU între UE și RM, similar celui agreat la nivel European pentru Ucraina, menit să asigure transferul economiilor realizate de operatorii din UE ca urmare a reducerii de către operatorii din RM a tarifelor de terminație cu ridicata către utilizatorii finali din UE prin reducerea tarifelor de roaming și de apeluri internaționale cu amănuntul, precum și acordarea beneficiilor similare pentru utilizatorii din RM, în baza principiului de reciprocitate prevăzut de Regulamentul delegat (UE) 2021/654 al Comisiei din 18 decembrie 2020. 2. Prelungirea termenului de valabilitate a licențelor pentru banda 2100 MHz, care expiră în a doua jumătate a anului 2023, pe 6 ani, precum și al licențelor pentru banda 2600MHz, care expiră în anul 2027, pe 2 ani, în mod gratuit (în baza		ANRCETI susține furnizorii prin reducerea costurilor suportate legate de prestarea serviciilor de portabilitate de către Administratorul bazei de date centralizate. Componenta fiscală a acestor costuri ține de competența organelor de politici. După cum este descris mai sus, după aprobarea de către ANRCETI a hotărârilor privind măsurile de reglementare pe piețele 3 și 7 în urma iterației a 6-ea de analiză a piețelor, cu suportul DG CONNECT este intenționată organizarea întâlnirii operatorilor naționali și europeni și suportul pentru încheierea acordurilor voluntare în vederea reducerii tarifelor de roaming. ANRCETI este în favoarea susținerii propunerii. Totuși, realizarea acestei ține de competența altor autorități publice

taxelor achitate la asignarea frecvențelor), în scopul sincronizării acestuia cu termenii de expirare a licențelor în benzile 800 MHz, 900 MHz și 1800 MHz în anul 2029. Aceasta va permite o alocare și utilizare mai eficientă a resurselor de spectru ale statului și a resurselor financiare ale operatorilor. 3. Reducerea de 2 ori a prețului de rezervă pentru benzile de frecvență 700 MHz și 3,4-3,8 GHz la concursul planificat pentru a doua jumătate a anului 2024 sau majorarea termenului de valabilitate a licențelor de la 15 ani până la 25 ani, cu excluderea oricăror obligații de acoperire. Aceste benzi sunt necesare pentru implementarea tehnologiei 5G. Raportat la populație și PIB/cap de locuitor, prețul actual este cel mai scump din Europa, iar venitul mediu per utilizator în RM (ARPU) este unul din cele mai joase din Europa. Impunerea unor obligații oneroase de acoperire ar reduce și mai mult valoarea acestui spectru pentru operatori, deoarece acoperirea cu servicii 5G cere instalarea unui număr dublu de stații de bază față de tehnologiile și, implicit, investiții duble, iar rentabilitatea investițiilor respective ar fi scăzută sau chiar negativă. Pentru banda 2600 MHz prețul de rezervă a fost redus de la 10 milioane de euro la 6 milioane de euro. Pentru a fi consecvente, autoritățile ar trebui să reducă în mod similar și prețul pentru benzile 700 MHz și 3,4-3,8 MHz.		Propunerea dată ține de competența autorităților de politici.

	4. Reducerea considerabilă a tarifelor pentru serviciile de asigurare a compatibilității electromagnetice (prevăzute de condițiile de licență) și de măsurare tehnice pentru darea în exploatare a stațiilor de radiocomunicații mobile și stațiilor linie releu (cap. 7 din HG 951/2020), prestate de SNMFR, care în decembrie 2020 au fost dublate fără o argumentare întemeiată. Raportate la populație, PIB/cap de locuitor și volumul pieței serviciilor mobile, tarifele actuale sunt printre cele mai scumpe din Europa. Astfel, suma totală a acestor plăți pe durata termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio (15 ani) depășește cuantumul taxei de licență pentru o sub-bandă de frecvențe 800 MHz. Odată cu implementarea programului de management al spectrului radio pentru anii 2021-2025, volumul de frecvențe procurate de furnizori aproape că se va dubla (de la 454 MHz la minim 814 MHz), iar suma totală a plăților pentru aceste servicii va crește cu cel puțin 20%. Cota valorii totale a spectrului și a tarifelor SNMFR achitate de furnizori în raport cu valoarea pieței comunicațiilor mobile din RM nu ar trebui să depășească proporția respectivă în alte state, comparabile cu RM ca populație, PIB/cap de locuitor și volumul pieței serviciilor mobile. 5. Abolirea taxei de portabilitate, prin modificarea corespunzătoare a Legii Fondului de susținere a		ANRCETI este în favoarea susținerii propunerii. Totuși, realizarea acestei ține de competența altor autorități publice. ANRCETI este în favoarea susținerii propunerii. Totuși, realizarea acestei ține de competența altor autorități

populației nr. 827 din 18.02.2000. În afară de acestea, termenul propus pentru implementare (1 iulie 2023) este mult prea scurt pentru implementarea tehnică a roaming-ului cu tarife reduse cu toate 27 de state membre UE. În plus, planurile de afaceri și bugetele anuale pentru anul 2023 ale furnizorilor din RM sunt deja aprobate de acționari și sunt integrate în planurile de afaceri și bugetele anuale pentru anul 2023 ale grupurilor internaționale din care aceștia fac parte. Pierderile majore cauzate furnizorilor din RM prin implementarea acestei măsuri neanunțate din timp ar cauza o perturbare semnificativă a activității acestor furnizori și ar proiecta o imagine a RM de stat cu un sistem juridic nestabil, imprevizibil, ostil investitorilor și mediului de afaceri. Astfel, în cazul în care Agenția insistă pe reducerea unilaterală de către furnizorii din RM a tarifelor de terminare cu ridicata pentru operatorii de rețea din UE, pe lângă măsurile compensatorii, solicităm respectuos următoarele modificări: 1. Amânarea aplicării noului tarif de la 01.07.2023 până la 01.01.2024, când tariful unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile prin art. 4 din Regulamentul delegat (UE) 2021/654 va fi redus până la nivelul tarifului de terminare a apelurilor naționale, stabilit în RM.	Se acceptă	publice. Data punerii în aplicare a tarifelor noi pentru serviciile de terminare în rețele mobile și fixe a apelurilor cu origine UE și SEE a fost modificată în 01.01.2024.

	2. Definirea noțiunii “operator de rețea” din pct. 3¹. 3. Precizarea faptului dacă obligația privind aplicarea tarifelor maxime corespunzătoare celor prevăzute de Regulamentul delegat (UE) 2021/654 este obligatorie și în cazul apelurilor provenite de la numere ale statelor membre UE și SEE, aflate în roaming pe teritoriul țărilor terțe. 4. Clarificarea sintagmei “la momentul stabilirii obligației date” din pct. 36².	Se acceptă Se acceptă Se acceptă	Noțiunea a fost modificată pe cea de ”operator” în înțelesul dat de Codul european al comunicațiilor electronice (Directiva (UE) 2018/1972). Au fost operate modificări pentru a prevedea cazul apelurilor de la numere europene aflate în roaming în țări terțe. Conform proiectului tarifele reglementate urmează a fi oferite operatorilor UE și SEE pentru apeluri provenite de la numere UE și SEE. În cazul apelurilor efectuate de utilizatorii europeni în roaming în țări terțe, acestora li se vor aplica în Republica Moldova tarifele reglementate, dacă apelul e transmis de un operator din UE sau SEE, sau tarif liber, dacă apelul e transmis de alți operatori. Formula din excepția dată este necesară pentru neatingerea în perioada de tranziție prevăzută de 3 luni a relațiilor deja stabilite cu România. Astfel, excepția a fost introdusă pentru a evita dubiul și orice conflict de norme. Totuși, în vederea clarificării sintagmei, cuvântul ”stabilirii” a fost înlocuit cu sintagma ”intrării în vigoare”. Intrarea în vigoare a obligației are loc odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii CA al ANRCETI, în timp ce intrarea în aplicare a prevederilor pct.36² va avea loc la 01.07.2023, cu excepția celor ce s-ar referi la apelurile de la numere din România, care în perioada de tranziție este prevăzut să fie aplicate conform normelor bilaterale.

	S.A."Moldcell"		
1.	Am examinat Proiectul și Analiza pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobile, Piața 7 (în continuare Analiza) expuse de ANRCETI spre consultare publică și am dori să aducem la cunoștință următoarele: Reieșind din discuțiile anterioare la subiectul "RLAH cu UE" și textul Analizei care menționează că în vederea "sprijinirii inițiativelor politice" ale RM, în special "a interesului Republicii Moldova de a adera la spațiul "Roam Like At Home" al Uniunii Europene și că această aderare necesită implementarea de către Republica Moldova a Regulamentului UE privind roaming-ul și a legislației pertinente" considerăm că includerea în Proiect a sintagmei "precum și ale unui stat sau ale altor state", care nu au relevanță cu UE, este neconformă celor menționate mai sus și este inacceptabilă în contextul actual. Credem că extinderea unilaterală a listei de state cărora li se va aplica "RLAH" este contrară principiului previzibilității, în condițiile în care aceste proiecte sunt realizate din contul furnizorilor fără stabilirea unor	Nu se acceptă Nu se acceptă	Formula "ale unui stat sau ale altor state" este cea actuală în vigoare, pe care ANRCETI intenționează să o păstreze mecanismul pentru cazuri, în care Republica Moldova ar încheia asemenea acorduri care ar prevedea aplicarea tarifelor pentru serviciile de terminare conform plafoanelor stabilite de Regulamentul Delegat (CE) 2021/654. Norma dată se referă la tarifele pentru terminarea în rețea mobilă a apelurilor cu anumită proveniență, neaducând atingere serviciilor de roaming.

termeni rezonabili de adaptare a afacerilor. Or, conform practicilor de reglementare a UE și principiilor constituționale ale RM (articolele 126 și 127), orice reglementare trebuie să aibă caracter previzibil pentru antreprenor cu scopul de a garanta posibilitatea planificării activității sale comerciale și financiare într-un mod sustenabil și pe termen îndelungat. Reieșind din cele expuse, considerăm că p. 31 urmează să aibă următoarea redacție: ”Furnizorul ofertant are obligația să ofere serviciul de terminare în propria rețea mobilă a apelurilor provenite de la numere ale statelor membre ale Uniunii Europene, ale statelor membre ale Spațiului Economic European la tarife maxime față de apelurile care provin de la numerele acestor state și, respectiv, față de apelurile care provin de la numere ale Republicii Moldova, conform prevederilor Regulamentului delegat nr.654/2021 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (în continuare - Regulamentul delegat nr.654/2021). Obligația dată apare dacă solicitantul are calitatea de furnizor sau dacă este un operator de rețea din oricare din statele membre ale Uniunii Europene, din statele membre ale Spațiului Economic European.”		

2.	Totodată, observăm că în textul Proiectului se utilizează 2 noțiuni: ”furnizor” și ”operator de rețea”. Respectiv, în cazul în care Agenția consideră că există diferențe între acestea, atunci ar trebuie să fie descrise într-un mod mai detaliat.	Se acceptă	Noțiunea de ”furnizor” e definită de Legea nr.241 a comunicațiilor electronice și are același înțeles ca cea de ”operator”, însă se referă la persoane autorizate în Republica Moldova. Totodată, sintagma ”operator de rețea” a fost modificată pe operator în înțelesul dat de Codul european al comunicațiilor electronice.
3.	Propunem completarea Proiectului cu p. 36⁴ cu următoarea redacție: ”În vederea implementării corecte a obligației prevăzute la punctele 36¹ și 36² cu privire la aplicarea tarifelor maximale în condiții de reciprocitate, Furnizorul-ofertant va putea refactura serviciul de terminare oferit cu diferența sumei care excede tariful maximal prevăzut de Regulamentului delegat nr.654/2021 în cazul în care furnizorul/operatorul de rețea din statele UE/SEE nu aplică principiul de reciprocitate după data de 1 noiembrie 2022. De asemenea, se exceptează de la prevederile prezentei Hotărâri apelurile de la numere UE/SEE, care nu sunt generate de pe teritoriul acestor state sau RM și sunt tranzitate prin carrieri neautorizați de furnizorii-ofertanți.”	Se acceptă parțial	În vederea pretinderii la acordarea de tratament tarifar reciproc pentru apelurile din Republica Moldova, ANRCETI nu planifică introducerea unor excepții față de apelurile provenite din UE/SEE și de operatorii europeni (din UE sau SEE) care le transmit. Or, stabilirea excepțiilor ar duce la conflict cu art. 1 alin. (4) litera a) din Regulamentul delegat (UE) 2021/654, prin care condițiile tarifare date trebuie să fie oferite tuturor operatorilor europeni, ceea ce ar crea riscul necorespunderii pentru acordarea tratamentului reciproc. Totodată menționăm, că tarifele aplicate între operatori vor fi cele conform acordurilor de interconectare. Furnizorii din Republica Moldova vor avea obligația de a le include pe cele reglementate, conform proiectelor planificate de a fi aprobate, în timp ce operatorii europeni, în virtutea art.1 alin. (4) litera a) din Regulamentul delegat (UE) 2021/654, vor avea obligația să ofere tratament tarifar reciproc pentru apelurile din RM. Au fost introduse modificări, prin care obligația de a oferi tarife reglementate se referă la apelurile provenite de la numere UE și SEE transmise de operatori din UE și SEE. Menționăm că operatorul de destinație a apelului nu neapărat știe dacă apelul de la un număr de mobil a fost efectuat în rețeaua de acasă, într-o rețea din UE și SEE sau dintr-o rețea aparținând unui stat terț. Respectiv, dacă apelul este transmis de un operator UE sau SEE,

---

			i se va aplica tariful reglementat, dacă este transmis de un operator dintr-o rețea terță – tariful liber.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltare Regională		
1.	La proiectele de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind măsurile de reglementare preventivă ale pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă și mobilă (Piețele 3 și 7), comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă	

Director adjunct

Silvia BOJOGA

06.04.2023